

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu: **Rozszerzone badanie toksyczności reprodukcyjnej jednego pokolenia zgodnie z wytyczną OECD TG 443**

2. Czas trwania projektu: 09 października 2017 – 31 grudnia 2019 r.

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów) OECD TG 443, ocena toksyczności reprodukcyjnej

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych): F

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Rozszerzone badanie toksyczności reprodukcyjnej jednego pokolenia służy jako badanie głównych reprodukcyjnych punktów końcowych, na podstawowych etapach życia zwierząt od wzajemnego oddziaływania samców z samicami, samic z jajem płodowym oraz samic z potomstwem aż do osiągnięcia dojrzałości płciowej. Metoda zapewnia ocenę przed- i pourodzeniowego wpływu działania substancji na rozwój, a także dogłębną ocenę toksyczności ogólnoustrojowej u samic w okresie ciąży i laktacji oraz u młodego i dorosłego potomstwa. Szczegółowe badanie głównych rozwojowych punktów końcowych, takich jak żywotność potomstwa, zdrowie noworodków, stan rozwoju w momencie narodzin oraz rozwój fizyczny i funkcjonalny aż do osiągnięcia dorosłości, pozwoli zidentyfikować organy docelowe u potomstwa. Ponadto badanie pozwoli uzyskać lub potwierdzić informacje na temat wpływu

badanej substancji chemicznej na funkcjonowanie układów rozrodczych dorosłych samców i samic a także potomstwa. Pod uwagę brane będą w szczególności: czynność gonad, cykl estrogenowy, dojrzewanie plemników w najądrach, zachowanie kopulacyjne, zapłodnienie, ciąża, poród i laktacja. Po odsadzeniu wybrane potomstwo przydziela się do specjalnych podgrup w celu prowadzenia dalszych badań dotyczących dojrzałości płciowej, funkcji narządów rozrodczych oraz neurologicznych i behawioralnych wzrostu, rozwoju. Dane otrzymane z badań posłużą do określenia poziomów dawkowania, przy których nie obserwuje się szkodliwych zmian oraz najniższych poziomów, przy których obserwuje się szkodliwe zmiany.

Badaną substancję chemiczną podaje się w sposób ciągły w dawkach stopniowanych w oleju kukurydzianym jako nośniku. Wszystkie zwierzęta poddaje się również obserwacjom klinicznym i badaniom patologicznym pod kątem oznak toksyczności.

Badanie uzupełnia wymaganą wiedzę doświadczalną dla substancji chemicznych produkowanych w ilościach powyżej 1000 ton rocznie. Jest ono przeprowadzane zawsze w celu odpowiedniego zabezpieczenia użytkowników narażonych na te chemikalia i wypełnia lukę informacyjną w tym zakresie, a ponadto w przyszłości nie będzie już wymagane tego typu doświadczenie dla tej samej substancji chemicznej. Jest to bezcenne uzupełnienie istniejącej wiedzy naukowej i stanowi o bezpieczeństwie człowieka. Dane z doświadczenia pozwolą na ocenę wpływu substancji chemicznej na każdym etapie reprodukcji.

Zwierzęta w badaniu nie będą narażone na dawki powodujące stopień dotkliwości powyżej umiarkowanej. Niedokrwistość i działanie methemoglobino tworzące jest jednym z częstych objawów toksyczności podczas stosowania badanej substancji. Poziomy dawkowania zostały dobrane w ten sposób aby przez okres dawkowania nie doszło do poważnego uszkodzenia układu krwiotwórczego. Przez cały okres doświadczenia zwierzęta będą obserwowane. W dłuższych badaniach (ok. 13 tygodni) obserwowano także zwiększenie masy wątroby, przy wyższych poziomach dawkowania niż planowane w badaniu. Notowane objawy w postaci zwiększenia liczby leukocytów, zwiększenia masy śledziony, czy drobnych zaburzeń w gospodarce lipidowej mogą wystąpić pod koniec trwania badania. W wyższych dawkach może pojawić się zaburzenie w postaci spadku masy jąder i zaburzenia ich funkcjonowania w postaci wpływu na rozród.

Procedura jest klasyfikowana w punkcie F - Badanie w celu opracowania i produkcji pasz, produktów biobójczych, produktów leczniczych, substancji chemicznych, środków ochrony roślin, wyrobów medycznych lub żywności, lub wykorzystuje się w nich zwierzęta do celów produkcyjnych lub diagnostycznych za pomocą ustalonych metod.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Szczur szczepu Wistar, samice i samce – 200 osobników na jedno badanie (100 samic i 100

samców – pokolenie P oraz ich potomstwo).

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA

Metoda według wytycznej OECD TG 443 jest metodą alternatywną czyli w sposób maksymalny zmniejszającą liczbę zwierząt oraz odczuwany przez nie ból i stres. Jak każda wytyczna OECD jest opracowana ze szczególnym uwzględnieniem przyjętych już w 1959 roku zasad 3R. Metoda została opracowana w ten sposób aby możliwe było zredukowanie liczby zwierząt wykorzystywanych w badaniu do minimum, bez uszczerbku dla celów projektu, jak również tak aby wszelki potencjalny ból, cierpienie, dystres (stres na który są narażone zwierzęta przez długi okres czasu) lub trwałe uszkodzenie u zwierząt zostały wyeliminowane. W przebiegu badania, jak w każdej wytycznej OECD dotyczącej oceny toksyczności, na pierwszym miejscu stawiany jest dobrostan zwierząt – są one pod stałą opieką a w każdym etapie wykonywania badania rozpatruje się czy jest on konieczny i czy liczba zwierząt wykorzystywanych w badaniu jest optymalna.

Stosowanie w badaniach oceny toksyczności najnowszych wytycznych OECD stanowi o nowoczesnym i najbardziej racjonalnym z naukowego punktu widzenia podejściu do badań toksykologicznych w przemyśle chemicznym.

Niedokrwistość i działanie methemoglobinotwórcze jest jednym z częstych objawów toksyczności podczas stosowania badanej substancji. Poziomy dawki zostały dobrane w ten sposób aby przez okres dawki nie doszło do poważnego uszkodzenia układu krwiotwórczego. Przez cały okres doświadczenia zwierzęta będą obserwowane. W dłuższych badaniach (ok. 13 tygodni) obserwowano także zwiększenie masy wątroby, przy wyższych poziomach dawki niż planowane w badaniu. Notowane objawy w postaci zwiększenia liczby leukocytów, zwiększenia masy śledziony, czy drobnych zaburzeń w gospodarce lipidowej mogą wystąpić pod koniec trwania badania. W wyższych dawkach może pojawić się zaburzenie w postaci spadku masy jąder i zaburzenia ich funkcjonowania w postaci wpływu na rozród.